

TILSYNSRAPPORT

Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Steinkjer kommune – Egge ungdomsskole

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Om tilsynet med Steinkjer kommune – Egge ungdomsskole	3
2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler	3
2.2 Tema for tilsynet	3
2.3 Om gjennomføringen av tilsynet	4
3. Skolens arbeid med opplæringen i fag	4
3.1 Rettslige krav	4
3.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner	5
4. Undervisvurdering for å øke elevens læringsutbytte	13
4.1 Rettslige krav	13
4.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner	14
5. Undervisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring og spesialundervisning	18
5.1 Rettslige krav	18
5.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner	19
6. Vurdering av behov for særskilt språkopplæring	21
6.1 Rettslige krav	21
6.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner	21
7. System for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd	23
7.1 Tilsynet er ikke utvidet til å omfatte skoleeiers system	23
8. Konklusjon.....	24
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget	25

1. Innledning

Tema og formål

Temaet for tilsynet er rettet mot skolens kjernevirksomhet; skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen. Formålet med tilsynet er å bidra til at alle elever får et godt utbytte av opplæringen.

Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 handler om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og består av tre områder for tilsyn: Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen (som denne rapporten omhandler), forvaltningskompetanse og skolebasert vurdering.

Det er skoleeier som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Skoleeier er derfor adressat for denne tilsynsrapporten.

Avdekkede brudd på regelverket

Det ble avdekket 4 regelverksbrudd i tilsynet. Steinkjer kommune har i brev av 01.11.17 gitt tilbakemelding på hvordan de har startet arbeidet med retteprosessen. Tilbakemeldingen har endret våre konklusjoner etter tilsynet.

Dette er en endelig rapport som *ikke* inneholder konklusjoner om brudd på regelverket. *Tilsynet avsluttes* derfor med denne rapporten.

2. Om tilsynet med Steinkjer kommune – Egge ungdomsskole

2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kap. 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovlighetstilsyn jf. kommuneloven § 60 b. Fylkesmannens tilsyn med offentlige skoler er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette.

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som brudd på regelverket, uavhengig av om det er opplæringsloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt.

2.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er rettet mot skolens kjernevirksomhet: skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen. Det overordnede formålet med tilsynet er å bidra til at alle elever får et godt utbytte av opplæringen.

Hovedpunkter i tilsynet vil være:

- Skolens arbeid med opplæringen i fag
- Underveisvurdering for å øke elevenes læringsutbytte
- Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring og spesialundervisning
- Vurdering av behov for særskilt språkopplæring

I tilsynet vurderer vi om elevene får dette på Egge ungdomsskole. Manglende etterlevelse av regelverket kan medføre at elevene ikke får realisert sine muligheter eller får lite utbytte av opplæringen.

2.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Steinkjer kommune ble åpnet gjennom brev 03.05.17, og stedlig tilsyn ble gjennomført på Egge ungdomsskole 22.09.17. Skoleeier er blitt pålagt å legge frem dokumentasjon for Fylkesmannen med hjemmel i kommuneloven § 60 c.

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra intervju, se vedlegg.

3. Skolens arbeid med opplæringen i fag

3.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med opplæringen i fag. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Rektor skal sikre at opplæringens innhold er knyttet til kompetansemål i faget

Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen etter Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06), jf. opplæringsloven § 2-3 og forskrift til opplæringsloven § 1-1. Det betyr at opplæringen skal ha et innhold som bygger på kompetansemålene i læreplanen og bidrar til at disse blir nådd. Rektor må organisere skolen slik at dette blir ivaretatt, jf. opplæringsloven § 2-3.

Rektor skal sikre at undervisningspersonalet ivaretar elevens rett til å kjenne til mål for opplæring og hva som blir vektlagt i vurdering av elevens kompetanse.

Underveivurdering skal brukes som et redskap i læreprosessen og bidra til å forbedre opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-11. Eleven skal kjenne til hva som er målene for opplæringen og hva som vektlegges i vurderingen av hans eller hennes kompetanse, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-1. Det betyr at elevene må kjenne til kompetansemålene i læreplanene for fagene, og at de er grunnlaget for vurderingen av elevens kompetanse. De skal også kjenne til hva læreren vektlegger når læreren vurderer et arbeid. Fra og med 8. trinn skal elevene kjenne til hva som skal til for å oppnå de ulike karakterene. Rektor må organisere skolen for å sikre at undervisningspersonalet formidler dette til elevene.

Rektor skal sikre at opplæringen dekker alle kompetansemålene på hovedtrinnet / i faget og de individuelle opplæringsmålene i IOP.

Undervisningspersonalet skal tilrettelegge og gjennomføre opplæringen etter LK06, jf. opplæringsloven § 2-3 og forskrift til opplæringsloven § 1-1. For de fleste fag i grunnskolen og for noen fag i videregående skole er kompetansemålene satt per hovedtrinn eller etter flere års opplæring. I slike tilfeller må rektor sikre at elevene får opplæring i alle kompetansemålene i faget / på hovedtrinnet gjennom opplæringsløpet. En elev som får spesialundervisning, kan ha unntak fra kompetansemålene i de ordinære læreplanene, jf. opplæringsloven § 5-5. Gjeldende opplæringsmål for eleven skal fremgå

av en individuell opplæringsplan (IOP). Skolen må sikre at elevens opplæring dekker de individuelle opplæringsmålene.

Alle elever som har vedtak om spesialundervisning, skal ha IOP.

Skolen skal utarbeide en individuell opplæringsplan (IOP) for alle elever som får spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-5. Det må fremgå av IOP-en hvilket tidsintervall den gjelder for.

Innholdet i IOP-en skal samsvare med enkeltvedtaket når det gjelder innholdet opplæringen og synliggjøre eventuelle avvik fra LK06.

IOP-en skal vise mål for og innholdet i opplæringen og hvordan opplæringen skal gjennomføres, jf. opplæringsloven § 5-5. Reglene for innhold i opplæringen gjelder så langt de passer for spesialundervisningen. Det kan medføre at målene for opplæringen avviker fra kompetansemålene i læreplanene i LK06.

Før skolen/skoleeier gjør et enkeltvedtak om spesialundervisning, skal PPT utarbeide en sakkyndig vurdering. Den sakkyndige vurderingen skal gi tilråding om innholdet i opplæringen, blant annet realistiske opplæringsmål for eleven og hvilken opplæring som gir eleven et forsvarlig opplæringstilbud. Vedtaket om spesialundervisning skal bygge på den sakkyndige vurderingen, og eventuelle avvik må begrunnes. Vedtaket om spesialundervisning fastsetter rammene for opplæringen og dermed innholdet i IOP-en. IOP-en kan først tas i bruk etter at det er fattet enkeltvedtaket om spesialundervisning.

IOP-en må ha egne mål for opplæringen når elevens opplæring avviker fra ordinære læreplaner, og skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte for å sikre at IOP-en er samordnet med den ordinære opplæringsplanen (klassens) planer.

Reglene om innhold i opplæringen (kompetansemålene i læreplanene) gjelder for spesialundervisning så langt de passer, jf. § 5-5 i opplæringsloven. Skolen skal legge vekt på utviklingsmulighetene for eleven og de opplæringsmålene som er realistiske innenfor det samme totale undervisningstimetallet som for andre elever, jf. opplæringsloven § 5-1. Den individuelle opplæringsplanen skal vise målene for opplæringen, jf. opplæringsloven § 5-5. Dersom vedtaket om spesialundervisning ikke inneholder avvik fra LK06, eller bare angir færre kompetansemål i et fag enn i den ordinære læreplanen, må dette også komme klart frem i IOP-en. Det må også komme klart frem i hvilke fag eller deler av fag eleven eventuelt skal følge ordinær opplæring (i klassen). Skolen må ha en fremgangsmåte som angir hvordan spesialundervisningen og den ordinære opplæringen skal ses i sammenheng / arbeide sammen i slike tilfeller. Fremgangsmåten må være kjent og innarbeidet av de som har ansvaret for å utvikle IOP-en og for å gjennomføre opplæringen.

3.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner

Som dokumentasjon på dette kontrollområdet har vi mottatt presentasjon om bruk av læringsplaner på Egge ungdomsskole, eksempler på årsplaner, flerårsplaner, temaplaner og læringsplaner. Vi har også mottatt eksempel på undervisningsopplegg i kroppsøving, eksempel på målark og fortekst i matematikk og eksempel på temaplan med mål og kriterier i samfunnsfag. Skolen har lagt ved utskrift av resultater på Elevundersøkelsen de siste 4 årene. Vi har også mottatt eksempler på IOP-er, sakkyndige vurderinger og enkeltvedtak. Arbeidet er dessuten omtalt i intervju og egenrederingsskjemaene (EVS).

Rektor skal sikre at opplæringens innhold er knyttet til kompetansemål i faget, og at opplæringen dekker alle kompetansemål i faget på hovedtrinnet

Rektor kan sikre dette lovkravet gjennom føringer og kontroll. Det er ingen krav til at disse føringene må være skriftlige. Dette betyr at rektors muntlige føringer kan være tilstrekkelig til å oppfylle dette kravet. Rektor kan gi føringer på ulike måter f.eks. gjennom å sette av tid til arbeid med læreplanen, sørge for en forståelse i kollegiet omkring det nasjonale læreplanverket og hva det krever av prosesser for å planlegge, tilrettelegge og organisere opplæringen på skolen i tråd med LK06.

På Egge ungdomsskole jobbes det jevnlig med planarbeid. For et par år siden ble det gjort et stort arbeid på skolen med å bygge opp et felles planhierarki; flerårsplaner, årsplaner, læringsplaner – og i noen fag også periodeplaner. Det settes av tid til arbeidet i fagseksjonene, og det er jevnlig prosesser og revisjoner av skolens planer. En av lærergruppene forteller i intervju at det er enighet i personalet om at for store variasjoner i oppbygging av læringsplaner kan forvirre elevene, og at man derfor ønsker mest mulig lik oppbygging, dvs angi kompetansemål, læringsmål, kriterier, lærestoff og vurdering. Ellers er det noe variasjon pga fagenes egenart. Av vedlagt dokumentasjon kan vi se at kompetansemålene brukes på planer, i både kortere og lengre tidsspenn. Elevene bekrefter i intervju at de kjenner kompetansemålene i fag. Kompetansemålene kommuniseres både muntlig og skriftlig.

Å utarbeide lokale læreplaner er ikke et krav, men vi ser at de fleste skoler gjør det. De lokale læreplanene kan være ett av de verktøyene skolen bruker for å operasjonalisere den nasjonale læreplanen. Vi kontrollerer hverken at skolen har lokale læreplaner, eller selve innholdet i disse planene. På dette kontrollområdet ser vi på rektors sikring av at opplæringens innhold knyttes til kompetansemålene i det enkelte faget. En lokal læreplan som viser den røde tråden fra nasjonal læreplan til lokal læreplan kan derfor være en indikasjon på slik sikring. I eksemplene vi har fått oversendt fra Egge ungdomsskole kan vi se denne røde tråden gjennom planhierarkiet.

På dette kontrollområdet er det prosessuelle omkring arbeidet med læreplanen vel så viktig som selve læreplanproduktet; nemlig at rektor sørger for at lærerne får kompetanse i læreplananalyse og læreplanarbeid i fagene, og har tydelige forventninger til operasjonaliseringen av læreplanen. På Egge ungdomsskole setter rektor av tid til arbeidet i skolens fellestid, og det jobbes delvis i team, i plenum og individuelt med læreplanen. Arbeidet med læreplaner har blitt knyttet opp mot skolens deltakelse i den nasjonale satsingen Vurdering for læring, og de har også benyttet bistanden fra Veilederkorpsset i dette arbeidet. Det kommer frem i intervju at skolen tidligere har benyttet noe ekstern hjelp for å utvikle kompetanse innenfor læreplananalyse og vurdering, men at de nå anser dette arbeidet som en del av ordinær drift ved skolen.

På bakgrunn av alle momentene over, konkluderer Fylkesmannen med at dette lovkravet er oppfylt.

Det neste som må vurderes innenfor dette kontrollområdet, er hvorvidt rektor sikrer at alle kompetansemålene i læreplanverket dekkes i løpet av 8.-10. trinn.

Fylkesmannen viser her til beskrivelser først i dette delkapitlet. På Egge ungdomsskole er det gjort et arbeid med å lage flerårsplaner på fagteam. Her gjør man valg mht å fordele kompetansemål på årstrinn, eventuelt foreta valg om å arbeide med det samme kompetansemålet over flere år, men med ulik tematisk inngang til kompetansemålet.

Flerårsplanen brukes når man legger årsplaner og læringsplaner, og det er flerårsplanen som skal sikre at ikke noe glipper – samtidig som den også bidrar til at inngangen til hvert kompetansemål konkretiseres på ulike måter på de enkelte årstrinnene. Lovkravet er oppfylt.

Rektor skal sikre at undervisningspersonalet ivaretar elevens rett til å kjenne mål for opplæring og hva som blir vektlagt i vurdering av elevens kompetanse.

Rektors sikring handler mer om å sørge for at lærere har forståelse for intensjonene bak dette kravet, og rammene for det, enn å sikre lik praksis eller rigide maler for dette arbeidet.

Egge ungdomsskole har som tidligere nevnt, jobbet med vurdering for læring og prinsippene for god undervisningsvurdering. Det er arbeidet systematisk med å knytte vurderingsteorien til pedagogisk praksis på skolen. Skolen har hatt ekstern bistand for å få faglig påfyll innenfor vurdering, men anser nå dette arbeidet som mer drift enn prosjekt på skolen. De nytilsatte får en mentor som skal sørge for at alle følger opp arbeidet med vurdering innenfor den rammen skolen ønsker at det skal være.

I arbeidet med læringsplaner har personalet i fellesskap kommet frem til hva en læringsplan skal inneholde; kompetansemål, læringsmål, kjennetegn på måloppnåelse, vurderingsform og henvisning til lærestoff. Maler/krav til innhold *kan* være med på å gi føringer, og uttrykke forventninger til læreres praksis. En av lærergruppene uttrykker at rektor har tillit til at lærerne følger opp det som er bestemt i fellesskap, men at det er rom for at fagenes egenart medfører noe variasjon. En annen av gruppene forteller at rektor jevnlig har påminnelser i utviklingsmøter, om viktigheten av å kommunisere mål til elevene i læringsarbeidet.

Det varierer litt på hvilken måte (muntlig eller skriftlig) mål kommuniseres til elevene, og også hvor hyppig lærerne formidler dette til elevene. Vi hører om en praksis for å starte året med å kommunisere de lange linjene i læringsarbeidet (kompetansemålene), mens det på elevens læringsplaner og i oppstart av undervisningsøkt gjerne er mer avgrensede læringsmål. Det kommer frem av intervju at kompetansemålene brukes i større grad på 10. trinn, ettersom det da nærmer seg eksamen og standpunktvurdering. Elevene bekrefter en slik praksis.

Resultater fra elevundersøkelsen for Egge ungdomsskole er lagt ved dokumentasjonen. Denne viser at elevene stort sett får forklart hva målene er i fagene. Over 70 % av elevene ved skolen svarer at de kjenner målene i alle fag/mange fag, mens rundt 20 % svarer noen fag – og bare 10 % svarer få fag eller ikke noen. Bildet viser at det er noe variasjon, men alt i alt konkluderer Fylkesmannen med at arbeidet med å synliggjøre mål for elevene, gjennomfører skolens praksis som helhet. Lovkravet er oppfylt.

Rektor har som tidligere beskrevet satt av tid til arbeidet med læreplanen og vurdering. Personalet har i fellesskap kommet frem til at læringsplaner skal inneholde kompetansemål, læringsmål, kjennetegn på måloppnåelse, vurderingsform og henvisning til lærestoff. Vi har fått mange eksempler på dokumenter som er i bruk i de ulike fagene som uttrykker forventninger til læring, og som orienterer elevene om hva som vektlegges i vurdering. Elevene nyanserer bildet noe i intervjuet. De forteller at de i enkelte fag opplever at det er forskjell mellom lærerne. Hos noen kan det være vanskelig å vite hva som kreves for å få de ulike karakterene.

Skolen har lagt ved resultater fra Elevundersøkelsen. Undersøkelsen har et spørsmål som omhandler akkurat dette området. 75% av elevene svarer at læreren i alle eller mange fag, forklarer godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet vurderes. 25 % svarer at dette skjer i noen fag, mens ingen har svart svært få fag eller ingen fag. Til tross for at det her er noe variasjon, så vurderer Fylkesmannen det samlet sett som at lovkravet er oppfylt.

Rektor skal sikre at opplæringen dekker de individuelle opplæringsmålene i IOP

For en elev med spesialundervisning er det IOP-en som er hans/hennes læreplan. Eleven kan ha individuelle opplæringsmål. Dersom dette fremgår av enkeltvedtaket, skal det også speiles i IOP-en. Skolen må sikre at elevens opplæring dekker *alle* de individuelle målene.

Når det gjelder arbeidet med IOP på Egge ungdomsskole, er det praksis for at det benyttes mal for IOP, og at kontaktlærer og lærere som har spesialundervisning i de ulike fagene, skriver IOP sammen. For 8. trinn er også foresatte og PPT involvert i arbeidet med utformingen av IOP.

Det fremkommer i intervju at spes.ped.-koordinator og rektor leser alle IOP-er. Dette skal være et ledd i sikringen av at alle opplæringsmål for enkelteleven dekkes. Slik kontroll kan være en måte å sikre dette lovkravet. Det fremkommer også i intervju at rektor leser alle årsrapporter. Slik vil hun også kunne se om elevenes individuelle opplæringsmål faktisk er blitt dekket i spesialundervisningen.

Spes.ped.-koordinator er tett på lærerne i både planlegging, gjennomføring og evaluering av spesialundervisning. Hun oppleves som en god støtte og veileder innenfor dette fagområdet. Det beskrives i intervju at både enkeltvedtak og sakkyndig vurdering brukes i arbeidet med å utforme IOP.

Vi har fått dokumenter tilhørende to elevsaker. Begge disse elevene har ganske omfattende behov; spesialundervisning i flere fag, samt individuelle mål innenfor områdene sosial kompetanse og Activities of Daily Living (ADL-trening). Felles for begge er at de ifølge sakkyndig vurdering tilrås å følge kompetansemål etter 4. trinn i de fagene de mottar spesialundervisning. Mål innenfor sosial kompetanse og ADL er eksplisitt spesifisert i sakkyndig vurdering, men ikke i enkeltvedtaket.

Enkeltvedtaket beskriver i det ene tilfellet alle 6 fag, samt ADL og sosial kompetanse, men det andre enkeltvedtaket mangler ett av fagene som omtales i sakkyndig vurdering. I de to enkeltvedtakene kommer det ikke frem hvilket læreplannivå som skal følges for elevene, eller om læreplanen skal beskjæres. I enkelte av fagene er det satt opp i stikkord hva som skal være i fokus i opplæringen, mens det i andre fag står at tema skal velges ut fra elevens interesse – og hva som vil gagne eleven i fremtida.

Det er alltid viktig å gjøre opplæringa motiverende og relevant for eleven, men enkeltvedtaket er det dokumentet som rammer inn retten til opplæring for eleven i de ulike fagene/opplæringsområdene. Innholdet i spesialundervisninga må derfor komme klart frem av enkeltvedtaket.

Skolen benytter både sakkyndig vurdering og enkeltvedtak som grunnlag når det skrives IOP. Sakkyndig vurdering har gjerne en større detaljeringsgrad, og mange konkrete råd. Enkeltvedtaket er det juridisk bindende dokumentet, og det er viktig å være klar over at

enkeltvedtaket kan ha gjort begrensninger i forhold til sakkyndig vurdering. På Egge ungdomsskole fikk vi høre at enkeltvedtakene stort sett var i tråd med tilrådingen. I de to oversendte enkeltvedtakene står det at «vedtaket er i samsvar med sakkyndig vurdering», og ingen begrensninger er grunnlagt. Vi legger derfor til grunn at de individuelle målene vi finner i sakkyndig vurdering, er å betrakte som elevenes opplæringsmål som skal sikres i planlegging og gjennomføring av spesialundervisningen.

I de to eksemplene på IOP vi har fått, ser vi at det i større eller mindre grad mangler kompetansemål, eller hovedområder fra den læreplanen det er beskrevet at elevene skal arbeide med; nemlig læreplaner på 3.-4. trinn. Det er gjort en utvelgelse, og i enkelte av fagene ser vi at elevene skal jobbe med helt andre mål; mål som klassen jobber med på 8.-10. trinn.

Når det gjelder andre mål, så skal begge disse elevene ha mål innenfor sosial kompetanse og ADL. Enkeltvedtakene omtalte få mål. I vurderingen legger vi til grunn at dette betyr at det vil være sakkyndig vurdering som skisserer mål og innhold innenfor disse områdene. For den ene eleven er ADL-målene dekket i IOP, men helheten i elevens sosiale mål er noe snevret inn. I sakkyndig vurdering er det fokus på samhandlings- og kommunikasjonsferdigheter, og det er å beherske sosiale situasjoner, bla. a gjennom å ta kontakt og holde en samtale i gang. Dette følges opp i IOP med følgende mål: «Skal bli god til å samhandle med andre, og kunne utsette egne behov».

Elev 2 har også mål innenfor sosial kompetanse og ADL. Elevens ADL-mål er bra dekket i IOP, mens målene innenfor sosial kompetanse skal ifølge sakkyndig vurdering være samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati, ansvarlighet, lek, glede, humor. Selvkontroll er trukket ut som det mest sentrale. I IOP finner vi to mål; det ene omhandler strategier for å mestre frustrasjon og sinne, og det andre er knyttet til mestring og det å få tro på seg selv. Det er ikke gjort begrensninger i enkeltvedtaket, og vi legger derfor til grunn at mål fra sakkyndig vurdering skal gjelde for eleven.

Selv om skolen gjennomfører tiltak for å sikre arbeidet med IOP, så ser vi at det i begge disse eksemplene glipper når det gjelder sikringen av individuelle opplæringsmål.

I brev av 01.11.17 gir Egge ungdomsskole og Steinkjer kommune som skoleeier, en redegjørelse for hvordan det jobbes med de områdene hvor det ble påpekt brudd på regelverket i foreløpig rapport.

Tilbakemeldingen viser at rektor vil sikre at opplæringen samlet dekker individuelle opplæringsmål i IOP ved å utvikle nye maler for enkeltvedtak og IOP. Disse skal synliggjøre hvilke fag og mål eleven skal ha spesialundervisning i, hvilket nivå/trinn eleven skal følge og om det også er andre mål enn kompetansemål fra fag, som skal inn. Rektor skal i tillegg kontrollere enkeltvedtak og IOP-er, og vil da spesielt ettergå at elevens individuelle opplæringsmål er sikret.

Skoleeier følger videre opp med å slutte seg til de skisserte tiltakene, og viser ellers til at de vil gjennomgå kommunens felles maler for enkeltvedtak om spesialundervisning og IOP. Målsettingen med dette arbeidet er å synliggjøre hvilke mål eleven skal arbeide mot, og at avvik fra læreplanen må komme tydelig frem.

Gjennom redegjørelsen kommer det frem at skole og skoleeier har en riktig forståelse av lovkravet, og kommunen sannsynliggjør videre at bruddet på regelverket vil bli rettet gjennom de beskrevne sikringstiltakene. Lovkravet er nå oppfylt.

Innholdet i IOP-en skal samsvare med enkeltvedtaket når det gjelder innholdet i opplæringen og synliggjøre eventuelle avvik fra LK06.

Egge ungdomsskole har ingen skriftlig rutine for dette arbeidet, men fremgangsmåten er at ved utformingen av IOP, skal det bygges på både sakkyndig vurdering og enkeltvedtak. Det er enkeltvedtaket som rammer inn mål og innhold for opplæringen. Vedtaket kan ha gjort begrensninger i forhold til tilrådingen, men da må dette begrunnes i enkeltvedtaket. Det fremkommer i intervju at slik begrensning sjelden skjer på Egge ungdomsskole. Allikevel er det enkeltvedtaket som er det juridiske dokumentet som fastsetter elevens rettigheter til spesialundervisning.

Praksis på skolen er at kontaktlærer utformer IOP sammen med spes.ped.lærer og faglærer. Spes.ped.-koordinator støtter og veileder ved behov. Det benyttes en mal for utformingen av IOP.

Fylkesmannen har fått oversendt to elevsaker med sakkyndig vurdering, enkeltvedtak og IOP til hver av sakene.

I den ene saken fremkommer det av enkeltvedtaket at eleven skal ha spesialundervisning i 5 fag, og i tillegg opplæring i sosial kompetanse og ADL. I IOP omtales et nytt fag, engelsk, i tillegg til de 5. Av sakkyndig vurdering ser vi at det tilrås spesialundervisning i engelsk. Sakkyndig vurdering tilrår at eleven skal følge kompetansemål etter 4. trinn i alle fag, mens enkeltvedtaket har gjort et utvalg og omtaler hva man skal ha fokus på. I enkelte av fagene står det at tema må velges ut fra elevens interesse og hva som vil være nyttig i fremtiden. I IOP brukes andre formuleringer enn i læreplanen, og selv om en del av målformuleringen kan sortere inn under det aktuelle læreplannivået til eleven slik det beskrives i sakkyndig vurdering, kan vi ikke se at helheten i læreplanen dekkes. Vi kan heller ikke identifisere hovedområdene i læreplanen. I naturfag står det i IOP at eleven skal følge klassens plan der det er mulig med lav måloppnåelse, mens det i sakkyndig vurdering beskrives at eleven skal følge mål etter 4. trinn. Målene i ADL er i tråd med sakkyndig vurdering. Enkeltvedtaket har ingen omtale av innhold i ADL. Som tidligere beskrevet skulle elevens mål innenfor sosial kompetanse ifølge sakkyndig vurdering være samarbeid, selvhevdelse, selvkontroll, empati, ansvarlighet, lek, glede, humor. Selvkontroll er trukket ut som det mest sentrale. I IOP finner vi to mål; det ene omhandler strategier for å mestre frustrasjon og sinne, og det andre er knyttet til mestring og det å få tro på seg selv. Det er ikke gjort begrensninger i enkeltvedtaket, og vi legger derfor til grunn at mål fra sakkyndig vurdering skal gjelde for eleven.

I den andre elevsaken kommer det frem av enkeltvedtaket at eleven skal ha spesialundervisning i 6 fag, og i tillegg opplæring i sosial kompetanse og ADL. Vi finner stort sett det samme her; det er uklart hvorvidt eleven får opplæring etter alle kompetansemål i læreplanen på 3.-4. årstrinn, og i noen fag ser vi at eleven følger klassens plan (KRLE og naturfag). Også denne eleven har mål innenfor sosial kompetanse og ADL. Disse målene finner vi omtalt i sakkyndig vurdering, men ikke i enkeltvedtaket. ADL-målene dekkes i IOP, men helheten i elevens sosiale mål er noe snevret inn. I sakkyndig vurdering er det fokus på samhandlings- og kommunikasjonsferdigheter, og det er å beherske sosiale situasjoner, bla. a gjennom å

ta kontakt og holde en samtale i gang. Dette følges opp i IOP med følgende mål: «Skal bli god til å samhandle med andre, og kunne utsette egne behov».

Selv om sakkyndig vurdering og enkeltvedtak sees i sammenheng, er det problematisk at enkeltvedtaket ikke tydelig rammer inn mål og innhold innenfor fagene for eleven, og at lærerne som skal utarbeide IOP derfor står overfor en mer krevende oppgave; nemlig å se dokumentene i sammenheng og operasjonalisere dette i en IOP som sikrer de mål elevene skal ha opplæring i. Når det også åpnes for å velge ut mål, eller at det trekkes ut et slags «fokus» fra sakkyndig vurdering og i enkeltvedtaket, så kan dette lett forstyrre samsvaret som skal være å finne mellom enkeltvedtak og IOP.

I brev datert 01.11.17 beskriver Egge ungdomsskole og Steinkjer kommune hvordan de vil sikre samsvar mellom IOP og enkeltvedtak. Malen for IOP og enkeltvedtak skal endres slik at elevens opplæringsmål rammes inn, og at eventuelle avvik fra læreplanen synliggjøres. Et tydelig enkeltvedtak som rammer inn elevens mål, vil gjøre det lettere å utforme en IOP som er i samsvar med enkeltvedtaket. Malen kan således være med på å sikre en slik praksis. Skoleeier beskriver at de vil følge opp dette arbeidet i kommunens maler. Dette for å gi klarere føringer for kravene til enkeltvedtak og IOP. Når vi ser dette tiltaket sammenholdt med praksis ved Egge ungdomsskole på tilsynstidspunktet; at spes.ped.-koordinator veileder lærerne, kontrollerer IOP-er og at lærerne samskriver, så vurderer vi at lovkravet nå er oppfylt.

Alle elever som har vedtak om spesialundervisning, skal ha IOP

Det bekreftes i EVS og intervju at IOP utarbeides hvert år for elever som mottar spesialundervisning. Både rektor og spes.ped-koordinator er tett på arbeidet med spesialundervisning på skolen, og det bekreftes i intervju at det vil fanges opp dersom det ikke utarbeides IOP for enkeltelever.

Vi har mottatt to eksempler på IOP. Begge eksemplene vi har fått, gjelder for ett år – og det fremgår også hvilket tidsintervall IOP-en gjelder for. Lovkravet er oppfylt.

IOP-en må ha egne mål for opplæringen når elevens opplæring avviker fra ordinære læreplaner

IOP-en skal inneholde mål for opplæringen. Målene skal alltid settes med utgangspunkt i enkeltvedtaket og kompetansemålene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. De skal angi den kompetansen det tas sikte på at eleven skal opparbeide i de aktuelle fagene. For elever med spesialundervisning kan målene avvike fra de ordinære læreplanene. Disse individuelle målene må komme frem av IOP-en.

Vi ser av de to eksemplene på IOP-er vi har fått oversendt, at begge elever har avvik fra nasjonal læreplan. Begge elevene skal, når vi ser sakkyndig vurdering og enkeltvedtak i sammenheng, følge læreplaner i fag på et lavere nivå (3.-4. trinn), samt ha egne mål i sosial kompetanse og ADL. I IOP-malen er det også egen avkryssing for at eleven har egne mål (andre mål). Her er det for begge elevene krysset av for egne mål i seks fag. For begge elevene ser vi også at de har fått egne mål i ADL og sosial kompetanse. Vi ser altså eksempler på egne mål i IOP for begge elevene.

For begge disse elevene skal opplæringen i seks fag avvike fra ordinær opplæring; de skal altså ha egne mål, selv om skolen tilstreber faglig samordning ved å parallell-legge hovedområder innenfor læreplanene. I de fleste fag kan vi se at elevene har egne mål i fagene, men i naturfag og KRLE oppgis for den ene eleven at klassens plan skal følges,

og det samme gjelder i engelsk for den andre eleven. Dette avviker fra det som kommer frem av sakkyndig vurdering.

I elevenes enkeltvedtak står det at læreren må plukke tema ut fra elevenes interesse, og hva som vil gagne eleven i fremtiden. Lærerne har i dette tilfellet da lagt opplæringa tett opp mot klassens plan, og dette kan i mange sammenhenger være bra, men denne fremgangsmåten blir en noe usikker vei hva angår å sikre elevens egne mål.

I brev av 01.11.17 beskrives at skolen, for å rette lovbruddet som ble varslet i foreløpig rapport, skal utvikle en ny mal. Det er tidligere beskrevet hva individuelle mål kan innebære; det kan være opplæring på annet læreplannivå, begrensninger i læreplaner i fag – eller at det er tatt inn andre mål, f.eks. innenfor sosial kompetanse. I revisjonen vil de ta inn individuelle mål som egne punkt. Skoleeier slutter seg til skolens forslag til retting, og viser til at de også vil gjennomgå alle malene som brukes innenfor spesialundervisning for hele kommunen. Fylkesmannen konkluderer med at det gjennom redegjørelsen kommer fram en riktig forståelse av lovkravet, og at det beskrevne tiltaket sammenholdt med tidligere omtalt praksis, bidrar til at lovkravet nå er oppfylt.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte for å sikre at IOP-en er samordnet med den ordinære opplæringens (klassens) planer.

Dersom vedtaket om spesialundervisning inneholder avvik fra læreplanene i LK06; enten ved at eleven følger læreplanmål på et lavere nivå, at læreplanen er beskåret eller at eleven følger andre mål, må dette komme klart frem i IOP-en.

Det må også komme klart frem i hvilke fag eller deler av fag eleven eventuelt skal følge ordinær opplæring (i klassen). Skolen må ha en fremgangsmåte som angir hvordan spesialundervisningen og den ordinære opplæringen skal ses i sammenheng. Fremgangsmåten må være kjent og innarbeidet av dem som har ansvaret for å utvikle IOP-en og for å gjennomføre opplæringen.

På Egge ungdomsskole er det satt av tid slik at spes.ped-lærere og assistenter har tid til å samarbeide både i arbeidet med IOP, og i den mer løpende planleggingen og samordning av spesialundervisning og ordinær opplæring. Hovedregelen er at elevene som mottar spesialundervisning er inne i klassen sin, men det finnes grupperom i tilslutning til klasserommene, og dette gir muligheter for fleksibilitet i organiseringen.

Gjennom intervju og EVS kommer det frem at det store og grundige arbeidet som er gjort med flerårsplaner, og læringsplaner gjør faglig samordning lettere mellom spesialundervisning og ordinær opplæring. Selv om elever er på lavere læreplannivå, kan de tematisk følge klassens undervisning, dog med tilpasninger til nivå, tempo og progresjon. Skolen beskriver at den faglige samordninga er mer krevende når elevene følger mål på lavt læreplannivå (3.-4. trinn), men ellers hjelper arbeidet med å definere tema innenfor hovedområder dem til å samordne spesialundervisning og ordinær opplæring (faglig inkludering). På bakgrunn av det overnevnte konkluderer vi med at lovkravet er oppfylt

4. Underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte

4.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med underveisvurdering for å øke elevens læringsutbytte av opplæringen. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og/eller i forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Elevene skal få veiledning i hvilke kompetansemål fra LK06 eller mål i IOP-en som opplæringen er knyttet til.

Elevene skal gjøres kjent med målene for opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-1. Dette gjelder for alle årstrinn og gjelder også for elever med individuelle mål i en IOP. Elevene skal gjøres i stand til å forstå hva de skal lære, og hva som er formålet med opplæringen. Lærerne gjennomfører opplæringen og må kommunisere dette til elevene.

Elevene skal få veiledning i hva det legges vekt på i vurderingen i faget.

Eleven skal kjenne til hva som vektlegges i vurderingen av hans eller hennes kompetanse, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-1. Det betyr at elevene skal kjenne til hva som kjennetegner ulik grad av kompetanse, og hva det legges vekt på i vurderingen av en prestasjon. Kravet til at det skal være kjent for eleven, innebærer at det ikke holder at informasjonen ligger på Internett eller kan fås ved å spørre læreren. Lærerne må kommunisere grunnlaget for vurderingen til elevene.

Elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse.

Vurderingen underveis i opplæringen skal gi god tilbakemelding og rettledning til eleven og være et redskap i læreprosessen, jf. forskrift til opplæringsloven §§ 3-2 og 3-11. Underveisvurdering skal bidra til at eleven øker sin kompetanse i fag, jf. forskriften § 3-11. Underveisvurderingen skal gis løpende og systematisk, den kan både være skriftlig og muntlig, skal inneholde begrunnet informasjon om kompetansen til eleven og skal gis med sikte på faglig utvikling.

Elevene skal involveres i vurderingen av eget læringsarbeid.

Elevene skal delta aktivt i vurderingen av eget arbeid, egen kompetanse og egen faglig utvikling, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-12. Lærerne må sørge for at elevene involveres i dette. Elevens egenvurdering skal være en del av underveisvurderingen.

Elevene skal fra og med 8. årstrinn få halvårsvurdering midt i opplæringsperioden i alle fag og på slutten av opplæringsåret i fag som ikke er avsluttet. Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at lærerne i halvårsvurderingen gir informasjon om elevenes kompetanse i fagene og veiledning om hvordan elevene kan øke kompetansen sin.

Halvårsvurdering i fag er en del av underveisvurderingen og skal uttrykke elevens kompetanse knyttet til kompetansemålene i læreplanverket, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-13. Halvårsvurdering skal også gi veiledning i hvordan eleven kan øke kompetansen sin i faget.

Halvårsvurdering uten karakter skal elevene få gjennom hele grunnopplæringen. Dette gjelder alle elever uavhengig av vedtak og type opplæring. Vurderingen kan være både skriftlig og muntlig.

Fra og med 8. årstrinn skal halvårsvurdering både med og uten karakter gjennomføres midt i opplæringsperioden og på slutten av opplæringsåret dersom faget ikke blir avsluttet. Halvårsvurderingen med og uten karakter gjenspeiler da den samme kompetansen. Skolen må gjennomføre halvårsvurderinger på riktig tidspunkt og ha en innarbeidet fremgangsmåte for at innhold er i samsvar med forskriften.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at årsrapporten inneholder en vurdering av elevens utvikling ut fra målene i IOP-en.

For elever med spesialundervisning skal skolen, i tillegg til halvårsvurdering med og uten karakter, en gang i året utarbeide en skriftlig rapport. Rapporten skal blant annet gi vurdering av elevens utvikling i forhold til målene i IOP, jf. opplæringsloven § 5-5. Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at årsrapporter gis på riktige tidspunkt og har et innhold i samsvar med forskriften.

4.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner

Som dokumentasjon på dette kontrollområdet har vi mottatt presentasjon om bruk av læringsplaner på Egge ungdomsskole, eksempler på årsplaner, flerårsplaner, temaplaner og læringsplaner. Vi har også mottatt eksempel på undervisningsopplegg i kroppsøving, eksempel på målark og fortekst i matematikk og eksempel på temaplan med mål og kriterier i samfunnsfag. Skolen har lagt ved utskrift av resultater på Elevundersøkelsen de siste 4 årene. Vi har også mottatt mal på vurderingsnotat, dokumentasjonsskjema på gjennomført muntlig halvårsvurdering uten karakter, eksempler på halvårsvurderinger uten karakter, eksempler på IOP-er, og eksempel på årsrapport. Arbeidet er dessuten omtalt i intervju og egenrederingsskjemaene (EVS).

Elevene skal få veiledning i hvilke kompetansemål fra LK06 eller mål i IOP-en som opplæringen er knyttet til, og hva det legges vekt på i vurderingen i faget.

Elevene skal gjøres kjent med målene for opplæringen. Fylkesmannen har sett eksempler på planer som viser at lærerne beskriver mål skriftlig - både i kort (læringsmål), og litt lengre tidsspenn (kompetansemål). Gjennom intervju fremkommer at like vanlig som den skriftlige fremstillingen av målene, er å kommunisere målene muntlig til elevene i oppstarten av timen/undervisningsperioden. I en av lærergruppene kommer det frem at i formuleringen av mål er de bevisste på at språket skal være lett å forstå for elevene. I noen fag, eller deler av fag, er det også mer naturlig med muntlig formidling av mål. Kroppsøving nevnes som et eksempel her.

Vi hører om en praksis for å starte året med å kommunisere de lange linjene i læringsarbeidet (kompetansemålene), mens det på elevs læringsplaner og i oppstart av undervisningsøkt gjerne er mer avgrensede læringsmål. Det kommer frem av intervju at kompetansemålene brukes i større grad på 10. trinn, ettersom det da nærmer seg eksamen og standpunktvurdering. Elevene bekrefter delvis en slik praksis, men at det også i noen fag oppleves som krevende å se hvilke mål som gjelder utover toulkershorisonten.

For elever med IOP jobbes det enda mer med å konkretisere målene, og ofte skal denne elevgruppen ha enklere mål. Egge ungdomsskole har en praksis for å inkludere elever

med spesialundervisning i klassen, og også samordne ordinær opplæring og spesialundervisning mest mulig. Da kan elever følge opplæring innenfor samme hovedområde, men med ulik progresjon og nivå. Med en slik praksis blir presiseringen av de individuelle målene for elever med IOP, særdeles viktig.

Resultater fra elevundersøkelsen for Egge ungdomsskole viser at elevene stort sett får forklart hva målene er i fagene. Over 70 % av elevene ved skolen svarer at de kjenner målene i alle fag/mange fag, mens rundt 20 % svarer noen fag – og bare 10 % svarer få fag eller ikke noen. Bildet viser at det er noe variasjon, men alt i alt synes allikevel arbeidet med å synliggjøre mål for elevene å gjennomføre skolens praksis som helhet. Lovkravet er oppfylt.

Elevene skal få tilbakemeldinger på hva de mestrer, og veiledning i hva de må gjøre for å øke sin kompetanse.

Underveisvurderingen skal gis løpende og systematisk, og den kan både være skriftlig og muntlig. Tilbakemeldingen skal inneholde begrunnet informasjon om hva elevene mestrer i fagene, samt veiledning om hva de kan gjøre for å øke kompetansen sin.

Det svares bekreftende i EVS at lærerne gir elevene tilbakemeldinger - både på hva de kan i fagene og hva de må øve mer på. Det fremkommer at lærerne gir muntlig veiledning i selve undervisningssituasjonen, samt at elevene også får tilbakemeldinger og læringsråd skriftlig. Egge ungdomsskole har organisert en del av opplæringen på alle trinn i tolærersystem. Flere av lærergruppene opplever at dette grepet gir rom for samtaler med enkeltelever for å gi tilbakemeldinger og veiledning.

I den årlige elevundersøkelsen skal elever på 10. trinn besvare spørsmål knyttet til vurdering for læring, blant annet spørsmålet «Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør» og «Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene». Egge ungdomsskoles skår på disse spørsmålene fra de siste fire år, kommer frem i Skoleporten. På 10 trinn ligger Egge ungdomsskole litt under snittet for Steinkjer kommune, Nord-Trøndelag fylke og landet. Ser vi på skåret over fire år, så har det variert noe.

Elevene bekrefter at det er noe variasjon mellom lærerne i de ulike fagene, eller på trinnene. Av det utvalget elever vi intervjuet, bekrefter de at de får tilbakemeldinger i fagene. De får respons på hva de får til i fagene, men også råd om hva de kan gjøre for å forbedre seg.

Fylkesmannen ser at det er noe variasjon i praksis på den løpende underveisvurderingen på skolen – både hva angår ulike fag og trinn. Vi ser tegn på en praksis som er i utvikling og endring. Dette kontrollområdet er nok et typisk område der læreres praksis vil skille noe, og at skolen stadig er på vei mot en bedre praksis. Samlet, og ved å se på helheten i skolens praksis, konkluderer vi med at lovkravet er oppfylt.

Elevene skal involveres i vurderingen av eget læringsarbeid.

Elevene skal delta aktivt i vurdering av eget arbeid, egen kompetanse og egen faglig utvikling. Formålet med egenrevisning er at elevene reflekterer over og blir bevisst på egen læring. Det er flere forhold som må være tilstede for at elever skal kunne involveres i vurdering av eget læringsarbeid. Elevene må forstå hva de skal lære (mål) og hva som er forventet av dem, læreren må modellere gode tilbakemeldinger og

læringsmiljøet må være trygt. Egge ungdomsskole har jobbet mye med læreplanen, og de gjør elevene kjent med målene både i kortere og litt lengre tidsspenn. De konkretiserer også forventninger til læring gjennom kriterier, kjennetegn på måloppnåelse eller som i samfunnsfag, hvilke begrep som er sentrale i de ulike læringsperiodene. Dette er sentrale forutsetninger som må være tilstede for at eleven skal kunne involveres i vurderingsarbeidet. Det gir elevene et språk for å snakke om læring, og også perspektiver på hva som er forventet av dem i læringsarbeidet og hva som er retningen på arbeidet.

Rektor oppgir i EVS at hun opplever at skolen er på rett vei, men at det fortsatt er variasjon mellom lærere i hvilken grad elevene involveres i vurderingsarbeidet. Ser vi på elevundersøkelsen, kan vi se at resultatene på Egge ungdomsskole ligger på det nasjonale snittet for 2016/17, og at det ligger litt over snittet for fylket og for kommunen.

Vi har fått eksempler på ulike dokumenter som brukes i vurderingssammenheng. Bruk av egenerveringsskjema kan være en fin måte å strukturere arbeidet på, især i en startfase – og av og til. Fylkesmannen vil allikevel minne om at elevers trening i refleksjon omkring egen læring må finne form gjennom varierte metoder og organiseres ulikt alt etter fag, oppgavens egenart og omfang, tidsspenn osv. Elevene beskriver en praksis for å gjennomføre fagsamtaler med lærere og bruk av hverandrevurdering både muntlig og skriftlig. Lærergruppene viser til at organiseringen av tolærer har gitt dem større mulighet for å gjennomføre individuelle samtaler med enkeltelever. Det omtales en praksis for å involvere elevene i vurderingsarbeidet, både i det korte tidsspennet og det lengre spennet. Fylkesmannen konkluderer med at lovkravet er oppfylt.

Elevene skal fra og med 8. årstrinn få halvårsvurdering midt i opplæringsperioden i alle fag og på slutten av opplæringsåret i fag som ikke er avsluttet.

Egge ungdomsskole benytter systemet Oppad for å legge inn halvårsvurderinger. Dette systemet skal brukes av alle, og det vil bli oppdaget om noen vurderinger mangler. Det fremkommer av EVS og i intervju at halvårsvurderingen uten karakter gis i fagsamtalene. Denne samtalen kommer i tillegg til kontaktmøtet/utviklingssamtalen som elevene har en gang i løpet av høsten, og en gang på våraparten. Elevene bekrefter en slik praksis i intervju.

For lærere som underviser mange elever i fag som har få timer, så kan det trekke noe ut i tid før alle elever har fått en slik samtale. Enkelte av lærerne forteller at de da prioriterer elever på 10. trinn ettersom de er i sitt avsluttende år, og skal ha sluttvurdering i fagene. Lovkravet er oppfylt.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at lærerne i halvårsvurderingen gir informasjon om elevenes kompetanse i fagene og veiledning om hvordan elevene kan øke kompetansen sin.

Med innarbeidet fremgangsmåte menes at skolen må ha avklart hvordan lærerne skal gå frem for å oppfylle kravet og at lærerne er kjent med og følger denne fremgangsmåten i praksis.

Egge ungdomsskole har laget en mal for hva som skal inngå i halvårsvurderingen uten karakter. I vurderingen skal følgende komponenter inngå; elevens styrker i faget, områder det må arbeides videre med, prøver og tester og foreløpig måloppnåelse i faget.

Vi har også fått oversendt et skjema som skal benyttes for å dokumentere at den muntlige halvårsvurderingen uten karakter er gitt. Her skal elevens forbedringsområder i faget fylles inn, og det er plass for elevens signatur i skjemaet. Vi har i tillegg fått oversendt to eksempler på halvårsvurderinger som er gitt til elever ved skolen. Disse inneholder alle fag.

I EVS kommer det frem at det til tross for at skolen har jobbet med vurderingspraksisen generelt, og også krav til innhold i halvårsvurderingen spesielt, så er praksisen mellom lærerne variert. I EVS stilles det spørsmål til hvorvidt man kan si at fremgangsmåten er innarbeidet på skolen, og man ser at vurderingsnotatet i noen fag på enkelte trinn i liten grad gir informasjon om elevens faglige ståsted, og det gis heller ikke fremovermeldinger av en slik art at det blir gode råd i elevens læringsarbeid.

I eksemplene som er oversendt får vi bekreftet en slik variasjon. Vi ser at det i noen av fagene gis tydelige og klare beskrivelser av elevens faglige ståsted ut fra målene, og det samme gjelder for fremovermeldingene, men vi finner også eksempler på det motsatte.

Beskrivelser handler i endel tilfeller om eleven selv, og mindre om kompetansen eleven har i faget. Det er også en del bruk av betegnelser som høy, middels og lav grad av måloppnåelse, og resultater på prøver og tester. Dette alene gir ingen beskrivelse av hva eleven kan i faget. Andre fag har presise og klare beskrivelser av elevens kompetanse i fag, og også hva eleven kan gjøre for å utvikle kompetansen sin. Fylkesmannen konstaterer at det er for stor variasjon, både av hensyn til kvaliteten på tilbakemeldinger og fremovermeldinger, til at vi kan konkludere med lovlighet på dette kontrollområdet.

I brev av 01.11.17 beskriver Egge ungdomsskole hvordan de vil gå frem for å rette lovbruddet som ble påpekt i foreløpig rapport. Skolen vil gjennomgå innholds-komponentene i halvårsvurderingen uten karakter. Rektor vil ha en slik gjennomgang med lærerne før forarbeidet til halvårsvurdering starter. Rektor beskriver i tillegg at det skal utvikles en ny samtale-mal, og denne skal gi føringer for at begge innholds-komponentene dekkes; nemlig faglig ståsted ut fra kompetansemålene i faget, samt hva eleven må gjøre for å øke kompetansen sin. Maler kan sikre lik praksis, men like viktig er å jobbe med forståelsen for lovkravet i personalgruppen. En mal alene sikrer ingen innarbeidet fremgangsmåte. Skolen har jobbet mye med læreplanen, og de har deltatt i VFL-satsingen. På tilsynstidspunktet sprikte observasjonene for mye til at vi kunne konkludere med at lovkravet var oppfylt. Når vi nå leser skolens beskrivelse av tiltak for å rette den lovstridige praksisen, så mener vi at disse tiltakene sammenholdt med det skolen har å bygge på av kompetanse innenfor læreplananalyse og arbeid med vurdering fra før, til sammen vil gi en praksis i tråd med regelverket. Skoleeier slutter seg til skolens vurderinger og valg av tiltak, og vil dessuten sette krav til halvårsvurdering på dagsorden i det kommunale VFL-nettverket. Dette nettverket består av både skoleledere og ressurslærere.

Den samlede tilbakemeldingen med beskrivelse av tiltak, sannsynliggjør at lovkravet nå er oppfylt.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at årsrapporten inneholder en vurdering av elevens utvikling ut fra målene i IOP-en

Med innarbeidet fremgangsmåte menes at skolen må ha avklart hvordan lærerne skal gå frem for å oppfylle kravet, og videre at dette etterfølges i praksis. Skolen benytter en mal

for årsrapporten; malen er IOP-en med en kolonne for oppstilling av mål, og to kolonner for vurdering av disse. Den første kolonnen skal brukes til underveisvurdering, og den andre kolonnen skal inneholde årsvurderingen.

Det fremkom i intervju at skolen har frister for ferdigstillelse av årsrapport, og at den nevnte malen skal benyttes av alle.

Av eksemplet som var vedlagt dokumentasjonen, ser vi at vurderingene er gjort i forhold til målene som er nedfelt i IOP-en. Arbeidet med årsrapport må ses i sammenheng med utformingen av ny IOP, og av vedlagte eksempel ser vi at kvaliteten på vurderingene av elevens måloppnåelse er avhengig av hvor godt elevens individuelle opplæringsmål er formulert. Her er det til dels store forskjeller. De fleste vurderinger er presise, og beskriver elevens målrealisering og faglige kompetanse – andre sier lite om begge deler. Innenfor dette kontrollområdet kontrollerer vi at skolen har en innarbeidet fremgangsmåte, og at denne sikrer at det er elevens utvikling ut fra de oppsatte målene som blir vurdert. Dokumentasjonen vi har fått oversendt viser en slik sammenheng og opplysninger gitt i intervju og EVS bekrefter at fremgangsmåten er innarbeidet. Dette sammenholdt med at de fleste vurderingene beskriver eleven utvikling ut fra målene i IOP-en, gjør at vi konkluderer med at lovkravet er oppfylt.

5. Underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring og spesialundervisning

5.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med underveisvurdering som grunnlag for tilpasset opplæring og spesialundervisning. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og i forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at lærerne systematisk og løpende vurderer om alle elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Læreren skal, som en del av underveisvurderingen, vurdere om den enkelte eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-11. Skolen må ha en kjent og innarbeidet fremgangsmåte slik at lærerne vurderer systematisk og løpende om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø blir vurdert for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, og basert på vurderingen må skolen eventuelt gjennomføre tiltak innenfor tilpasset opplæring.

Alle elever har krav på tilpasset opplæring, jf. opplæringsloven § 1-3. Dersom en elev ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, skal skolen først vurdere og eventuelt prøve ut tiltak innenfor det ordinære opplæringstilbudet, jf. opplæringsloven § 5-4. Skolen må se på om tiltak knyttet til arbeidsmåter, vurderingspraksis og arbeidsmiljø kan bidra til at eleven får tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Fremgangsmåten for dette må være kjent og innarbeidet. Dette skal skolen gjøre før eleven eventuelt blir henvist til PPT for en sakkyndig vurdering med tanke på spesialundervisning.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte for å vurdere om elevene har behov for spesialundervisning og sikre at lærerne melder behov for spesialundervisning til rektor. I noen tilfeller vil skolens vurdering og eventuelle utprøving av tiltak etter opplæringsloven § 5-4 konkludere med at eleven ikke kan få tilfredsstillende utbytte av opplæringen innenfor det ordinære opplæringstilbudet. Eleven har da krav på spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1. Det er viktig at prosessen for å kunne gi spesialundervisning blir startet så snart som mulig etter at behovet for dette er avdekket. Undervisningspersonalet har derfor både plikt til å vurdere om en elev trenger spesialundervisning og å melde fra til rektor når det er behov for det, jf. opplæringsloven § 5-4. Skolen må ha en fremgangsmåte som er kjent og innarbeidet blant lærerne slik at de vurderer og melder behov for spesialundervisning.

5.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner

Som dokumentasjon på dette kontrollområdet har vi mottatt årshjul for kartlegging for Steinkjer kommune, eksempler på IOP-er, eksempler på enkeltvedtak om spesialundervisning, henvisningsskjema til PPT og epost med omtale av flyten i arbeidet på dette området. Kontrollområdet er også omtalt i EVS og i intervju.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at lærerne systematisk og løpende vurderer om alle elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Det kommer frem i intervju at det er praksis for å vurdere elevens utbytte både i den løpende og den systematiske underveivurderingen. Egge ungdomsskole følger Steinkjer kommunes årshjul for kartlegging, og elevens utbytte av opplæringen er også fokus under fagsamtalene som gjennomføres i tilknytning til halvårsvurderingen i fag. Begge disse stopp-punktene er en del av den systematiske underveivurderingen.

Skolen har innarbeidet strukturer for å vurdere elevens utbytte i det løpende arbeidet. Lærergruppene nevner både i EVS og intervju at elevens læringsutbytte vurderes i forbindelse med prøver, innleveringer og fremføringer. Det gjennomføres også samtaler med elever der elevens manglende utbytte kan fanges opp. Skolen har nylig innført rutinen med klassemøter der alle lærere som underviser i en klasse møtes ukentlig. Denne modellen er blant annet valgt av hensynet til oppfølgingen av enkeltelever. Alle kontaktlærere kan dessuten melde inn behov for drøfting av enkeltelever i spes.ped-team. Her kan elever både med og uten enkeltvedtak drøftes.

Opplysninger gitt i intervju og i EVS viser sammenfall i forståelsen av hva som er skolens praksis på dette området. Fylkesmannen konkluderer med at lovkravet er oppfylt.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte som sikrer at arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø blir vurdert for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, og basert på vurderingen må skolen eventuelt gjennomføre tiltak innenfor tilpasset opplæring.

Svarene som blir gitt i EVS, er lite presise hva angår både vurdering av arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø, og – beskriver i større grad videre kartlegging med ulike kartleggingsverktøy som oppfølging. Å ha tilstrekkelig innsikt i en elevs utfordringer er sentralt for å forstå hvilke tiltak som kan prøves ut, men kartlegging i seg selv er hverken vurdering av opplæringa som blir gitt, eller tiltak innenfor tilpasset opplæring. En av lærergruppene antyder også at arbeidet med å vurdere læreres arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø, kanskje ikke er systematisk nok.

I intervju ba vi om å få eksempler på tiltak, og vi ønsket også å få utdypet hvilken fremgangsmåte skolen har for å sikre at arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø blir vurdert i de tilfeller der elever har manglende utbytte.

Det fremkom i intervju og EVS at skolen jevnlig vurderer den ordinære opplæringen som gis, og hvordan man bedre kan tilpasse for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte. Skolen har en praksis for å drøfte på det ukentlige klassemøtet i første omgang. Her deltar alle lærere som underviser i samme klasse. Som tidligere beskrevet har skolen organisert opplæringen i noen fag i tolærersystem. Dette sammenholdt med drøftinger i klassemøtene, gjør at man er flere som har den samme referansen, og flere som kan observere hvordan ulike tiltak slår ut.

Skolen har også et spes.ped-team hvor alle kontaktlærere kan melde saker til drøfting. Her kan både elever som har vedtak om spesialundervisning, og elever som ikke har det, drøftes. Lærere deler erfaringer i klasseråd, og gjennom at lærere arbeider sammen i tolærersystem, observeres også andres praksis, og dette gir muligheter for refleksjon omkring undervisningspraksis. I spes.ped.-team avtales hvilke tiltak som skal prøves ut, hvem som er ansvarlig – og effekten skal evalueres jevnlig. Det fremkommer av intervju at dette er skolens praksis, og at denne er innarbeidet i organisasjonen.

En av lærergruppene antyder at skolens fremgangsmåte på dette området ikke er systematisk nok. Vi ser også at skolen nok har mye fokus på eleven, og mindre på læreres undervisning. I tillegg viser skolen lett til sine kartleggingsrutiner når det blir snakk om vurderinger og tiltak.

I vurderingen av dette lovkravet kommer vi allikevel til at fremgangsmåten om å dele bekymring med lærere på teamet, videre å løfte saken inn i spes.ped-team, sikrer at «flere steiner blir snudd», ettersom flere drøfter problemstillinger sammen. Dette, sammenholdt med at vi ser at skolen har rom for tilpasning gjennom tolærersystem, samt at de viser til et bredt spekter med tiltak, gjør at vi konkluderer med at skolen har en fremgangsmåte som sikrer at arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø blir vurdert for elever som ikke har tilfredsstillende utbytte. Flere av gruppene vi intervjuet fremholder tolærermodellen som en mulighet for å kunne observere hverandre, og lære av hverandre. Eksempler på tiltak som igangsettes er endringer i timeplan, justering av lærestoff, bruk av letlestbøker, støtteark, kurs, sekretærhjelp, andre vurderingsformer, kortere undervisningsøkter, lydbøker og bruk av PC. Fylkesmannen konkluderer etter dette med at lovkravene er oppfylt.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte for å vurdere om elevene har behov for spesialundervisning og sikre at lærerne melder behov for spesialundervisning til rektor

Ved Egge ungdomsskole er det som tidligere nevnt, en tydelig handlingsrekke for drøftinger knyttet til bekymring omkring elevers utbytte av opplæringen. Dialogen mellom lærerne, spes.ped-koordinator og ledelse er nær. Det fremgår av svarene i EVS og intervju at lærerne etter å ha prøvd å tilpasse den ordinære opplæringen på flere måter, melder behov for spesialundervisning til rektor eller spes.ped-koordinator. Det benyttes et eget skjema for dette, og her skal det også vedlegges en pedagogisk rapport. Meldingen går alltid via rektor/skolens ledelse før den sendes til PPT. Fylkesmannens vurdering er at denne praksisen gjennomsyrrer hele organisasjonen. Utover dette konstaterer vi at vi har mottatt eksempel på vedtak om spesialundervisning, samt at det fremgår av GSI at skolen har elever med spesialundervisning. Lovkravet er oppfylt.

6. Vurdering av behov for særskilt språkopplæring

6.1 Rettslige krav

Nedenfor har vi oppgitt de rettslige kravene for tilsynet med skolens arbeid med å vurdere behov for særskilt språkopplæring. Vi viser også til hvilke bestemmelser i opplæringsloven og i forskrift til opplæringsloven kravene er knyttet til.

Skolen må ha en innarbeidet fremgangsmåte for å kartlegge elevenes ferdigheter i norsk. For elever med behov for særskilt norskopplæring må en innarbeidet fremgangsmåte sikre at det blir vurdert om eleven også har behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring.

Elever i grunnopplæringen med annet morsmål enn norsk og samisk, har rett til særskilt norskopplæring til de har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den ordinære opplæringen på skolen, jf. opplæringsloven § 2-8. Om nødvendig har elevene også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Skoleeier har ansvaret for at kartleggingen av elevens norskferdigheter blir gjort før vedtaket om særskilt språkopplæring. I de fleste tilfeller er det skolen som gjennomfører kartleggingen. Skolen må også vurdere om eleven eventuelt har behov for morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Skolen må ha en kjent og innarbeidet fremgangsmåte som sikrer dette.

Elever med vedtak om særskilt språkopplæring skal få kartlagt sine norskferdigheter underveis i opplæringen.

Skolen skal også kartlegge eleven underveis i opplæringen når eleven får særskilt språkopplæring, jf. opplæringsloven § 2-8. Dette for å vurdere om eleven har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen på skolen. Skolen må foreta en individuell vurdering av tidspunktet for dette.

6.2 Fylkesmannens undersøkelser, vurderinger og konklusjoner

Av dokumentasjon som er lagt ved på dette kontrollområdet finnes en søknad til Steinkjer kommune om ekstra ressurser for opplæring i særskilt språkopplæring, et enkeltvedtak om særskilt språkopplæring og en epost med orientering om flyten i arbeidet på dette kontrollområdet.

Innarbeidet fremgangsmåte for å kartlegge elevenes ferdigheter i norsk. Vurdering av behov for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring.

Det er Steinkjer ungdomsskole som er definert som mottaksskole for elever på ungdomstrinn. Egge ungdomsskole har derfor få elever som har behov for særskilt språkopplæring. Allikevel må skolen ha beredskap på hva de gjør når det kommer elever som trenger slik opplæring.

På Egge ungdomsskole er det rektor, eller eventuelt inspektør og rådgiver som gjennomfører velkomstsamtale. I denne samtalen søker man å få best mulig innsikt i elevens behov gjennom spørsmål som; behersker eleven andre språk enn morsmålet, hvilken skolegang har eleven fra før, har eleven behov for særskilte tilrettelegginger, kjenner eleven noen på skolen fra før, hvilke interesser har eleven osv. Det gjennomføres deretter kartlegginger. Skolen benytter Utdanningsdirektoratet kartleggingsprøve og den såkalte Trondheimstesten. Det kommer frem i intervju at skolen opplever at de mangler kompetanse til å vurdere resultatene på språkkartleggingen, og til å vurdere dette opp mot hvilket opplæringstilbud eleven

trenger. Skolen støtter seg på kompetansen som finnes ved Steinkjer ungdomsskole og Steinkjer voksenopplæring. En av skolens lærere tar for tiden videreutdanning innenfor Norsk som andrespråk, nettopp for å møte denne utfordringen.

Det er rektor som fatter vedtaket om særskilt språkopplæring, og dette bygger på vurderinger av elevens språkprofil fra kartleggingene. Vurderingene blir gjort i samråd med ressurspersoner på andre skoler i Steinkjer kommune. Fylkesmannen konkluderer etter dette med at lovkravet er oppfylt.

I forbindelse med vurderingen av rett til særskilt norskopplæring, skal også behovet for morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring vurderes. I både EVS og intervju beskrives at det finnes en praksis for å vurdere om disse elevene også har behov for morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. For å vurdere dette behovet, drøftes elevenes språkprofil fra kartleggingen, med ressurspersoner på Steinkjer ungdomsskole eller Steinkjer voksenopplæring. Det er ikke ofte at morsmålsopplæring blir gitt.

Av eksemplet på enkeltvedtak som er lagt ved dokumentasjonen kan vi ikke se at det for elev som har fått vedtak om særskilt språkopplæring, er vurdert hvorvidt han også har behov for morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. Hvilke vurderinger som er gjort for å komme frem til konklusjonen i vedtaket må synliggjøres. På dette kontrollområdet kreves dessuten en innarbeidet fremgangsmåte. Det betyr at fremgangsmåten skal være kjent i organisasjonen, og skal anvendes. Man vil kunne se spor av at fremgangsmåten anvendes i de vedtakene som blir tatt. I vedlagte vedtak, som er for inneværende skoleår, kan vi ikke se noen slike vurderinger.

I brev av 01.11.17, og i epost av 16.11.17, redegjør Egge ungdomsskole for en ny praksis, og viser til sin nye mal for vedtak fattet etter opplæringsloven § 2-8. Skolen viser til at de i forkant av at vedtak fattes, nå skal vurdere om eleven har behov for morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring. Den nye malen har et eget punkt som synliggjør at en slik vurdering skal foretas, og man kan ikke konkludere med rett eller ikke rett til morsmål og/eller tospråklig fagopplæring uten å ha gjort en vurdering først.

Skoleeier støtter skolens vurdering knyttet til endringer i malen for enkeltvedtak, og vil også ta ansvar for å revidere kommunens felles maler for å sikre at det også overfor de andre skolene i kommunen, gis tydeligere føringer på at en slik vurdering skal gjøres i hvert enkelt tilfelle. Lovkravet er nå oppfylt.

Elever med vedtak om særskilt språkopplæring skal få kartlagt sine norskerferdigheter underveis i opplæringen.

Kartleggingen skal gjennomføres for å vurdere om eleven har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge den vanlige opplæringen på skolen. Skolen må foreta en individuell vurdering av tidspunktet for denne overgangen. Det fremkommer av EVS og intervju at skolen har praksis for å kartlegge elevenes norskerferdigheter underveis i opplæringen. Rektor har løpende dialog med lærer som underviser i grunnleggende norsk, og sier at det i tillegg til løpende dialog, er behov for et større stopp-punkt hvert halvår. Fylkesmannen vurderer dette som kartlegging underveis i opplæringen, og konkluderer med at lovkravet er oppfylt.

7. System for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd

7.1 Tilsynet er ikke utvidet til å omfatte skoleeiers system

Vi har vurdert å utvide tilsynet til å omfatte om skoleeier har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp om kravene i regelverket er oppfylt, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Dette gikk frem av vårt varselbrev. På bakgrunn av skoleeiers og skolenes egenvurderinger, intervju på skolene og dokumenter og funn i tilsynet, har vi kommet til at tilsynet ikke utvides. Vi vurderer at informasjon fra disse kildene ikke tilsier en utvidelse av tilsynet. Vi viser da spesielt til:

- Skoleeier bruker 13.10.no som er et elektronisk system som gjennom sin varsling kan indikere om skolene følger regelverket. Det dekker helheten i opplæringsloven med forskrifter, og kan slik sett være et hjelpemiddel både for rektorer gjennom varselfunksjonen, men også skoleeier gjennom at man kan få innsikt i status på regeletterlevelsen.
- Skoleeier benytter rektormøter, dialogmøter, medarbeidersamtaler, dialog med PPT og ellers nettverk innenfor ulike fagområder, blant annet lesing og spesialundervisning. Dialogen her kan gi skoleeier innsikt i regeletterlevelsen på skolene. I tillegg benytter også skoleeier datakilder som f.eks. Skoleporten. Resultater og status i slike kilder kan også varsle skoleeier om sårbare områder på den enkelte skole i kommunen.
- Skoleeier benytter innhentet informasjon som utgangspunkt for drøfting av saker i felles rektormøter, som utgangspunkt for den årlige kvalitetsmeldingen og til oppfølging av de ulike nettverkene man har i Steinkjer kommune.
- Skoleeier har utarbeidet planer og styringsdokumenter som skal være en støtte for skolene, eks. årshjul for kartlegging, kommunale retningslinjer for gjennomføring av nasjonale prøver, spesialpedagogiske rutiner, ulike maler og rammeplan for vurdering.
- Skoleeier har etablert ulike nettverk som støtte for både ledere, og også for andre funksjoner på tvers av skolene. For eksempel finnes spes.ped-nettverk, VFL-nettverk, lese- og skrivenettverk, IKT-nettverk og rektornettverk. Nettverkene kan brukes til erfaringsdeling og faglig oppdatering.
- Skoleeier prioriterer også andre kompetansetiltak som et ledd i å sørge for at skolene får ny praksis i samsvar med regelverket. Et eksempel på slike tiltak er videreutdanning i fag med kompetansekrav. Her prioriteres områder der det avdekkes at skoler har særskilte utfordringer.
- Skoleeier har gjennom rektormøter, dialogmøter og medarbeidersamtaler muligheter for å følge opp enkeltskoler – og sørge for at skoler etterlever regelverket. Gjennom intervju fremkom at skoleeier i mindre grad bruker denne muligheten. Om dette handler om at skoleeier benytter seg av en mer generell tilnærming, eller om at slik oppfølging ikke har vært aktuelt ved de skolene vi gjennomførte tilsyn på, er usikkert. Det kan også være at informasjon om slik oppfølging ikke har vært eksplisitt kommunisert fra skoleeier.

- Fra rektorhold oppleves det som skoleeier har god oversikt, og at de lett kan kontaktes ved behov.

Vi understreker at denne informasjonen ikke er et godt nok grunnlag til å vurdere om skoleeiers system oppfyller alle kravene i regelverket. Vi kan derfor på et senere tidspunkt gjennomføre tilsyn med om skoleeier har et forsvarlig system innenfor temaet i dette tilsynet eller på andre områder. Dette kan bli aktuelt dersom vi får nye opplysninger fra andre kilder eller gjennom andre tilsyn.

8. Avslutning av tilsynet

Fylkesmannen konkluderer med at det etter tilbakemelding med skisserte tiltak, sannsynliggjøres at regelverksbruddene rettes opp. Fylkesmannen avslutter dermed tilsynet med denne rapporten.

Skoleeier har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Steinkjer 13.12.17

Ragnhild Sperstad Lyng
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
tilsynsleder

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

- **Egenvurdering fra skoleeier**
- **Egenvurdering fra skoleledelse Egge ungdomsskole**
- **Egenvurdering fra lærergrupper i matematikk, kroppsøving og samfunnsfag Egge ungdomsskole**
- **Egenvurdering fra lærergruppe som har ansvar for særskilt språkopplæring og spesialundervisning**

Vedlegg fra Egge ungdomsskole

- Treårsplan KRLE
- Årsplan kroppsøving
- Aktivitetsplan kroppsøving
- Læringsplaner (pp)
- Eksempler på temaplaner i samfunnsfag – med læringsmål og kriterier
- Le temps et les saisons.
- Målark – algebra og ligninger
- Årsplan friluftsliv
- Matematikk læringsplan
- 3-årsplan i matematikk
- Prosjekt i samfunnsfag og kriterier
- Samfunnsfag lærer (ukeplan)
- Nøkkelord/sentrale begreper innen samfunnsfagtema
- Kriterier for prøve i samfunnsfag
- Elevundersøkelsen hele skolen
- Elevundersøkelsen – vurdering over 4 år
- Egenvurdering – kroppsøving 1
- Egenvurdering – kroppsøving 2
- Fortekst – matematikk
- Teori – kroppsøving 9.trinn
- Vurdering av prøve i matematikk
- Mal for vurderingsnotat
- Dokumentasjon- avholdt halvårsvurdering uten karakter
- Eksempler på halvårsvurderinger i fag
- Søknad om ekstra ressurser særskilt språkopplæring
- Enkeltvedtak særskilt språkopplæring
- Spes.ped.skjema
- Epost fra rektor med orientering om gangen i arbeidet knyttet til spesialundervisning og særskilt språkopplæring
- Eksempler på sakkyndige vurderinger, enkeltvedtak spesialundervisning, IOP og årsrapport

Det ble gjennomført stedlig tilsyn 22.09.2017.

Det ble avholdt intervjuer med:

- Lærergruppe som underviser i matematikk på 8.-10. trinn
- Lærergruppe som underviser i samfunnsfag på 8.-10. trinn
- Lærergruppe som underviser i kroppsøving på 8.-10. trinn
- Lærergruppe som har ansvar for spesialundervisning
- Elevgruppe på 9.-10. trinn
- Rektor